

LUFTFORURENING I LANDBRUGET

Peter Kai
Seniorrådgiver, phd.
Institut for Bio- og Kemiteknologi
Aarhus Universitet

LANDBRUGETS BIDRAG TIL LUFTFORURENING

Ammoniak
Lugtstoffer
NO_x
Metan
Bioaerosoler
NMVOC
Sprøjtemidler
Støv
Lattergas

LANDBRUGETS ANDEL AF EMISSIONER

	NH ₃	TSP	PM ₁₀	PM _{2.5}	NMVOC	SO _x	NO _x	CH ₄	N ₂ O
National total, kt	77	94	29	16	120	11	106	279	18
Agricultural total, Kt	73	66	9	1	55	<1	18	225	16
Agricultural part, %	95	70	30	8	46	<1	17	81	89

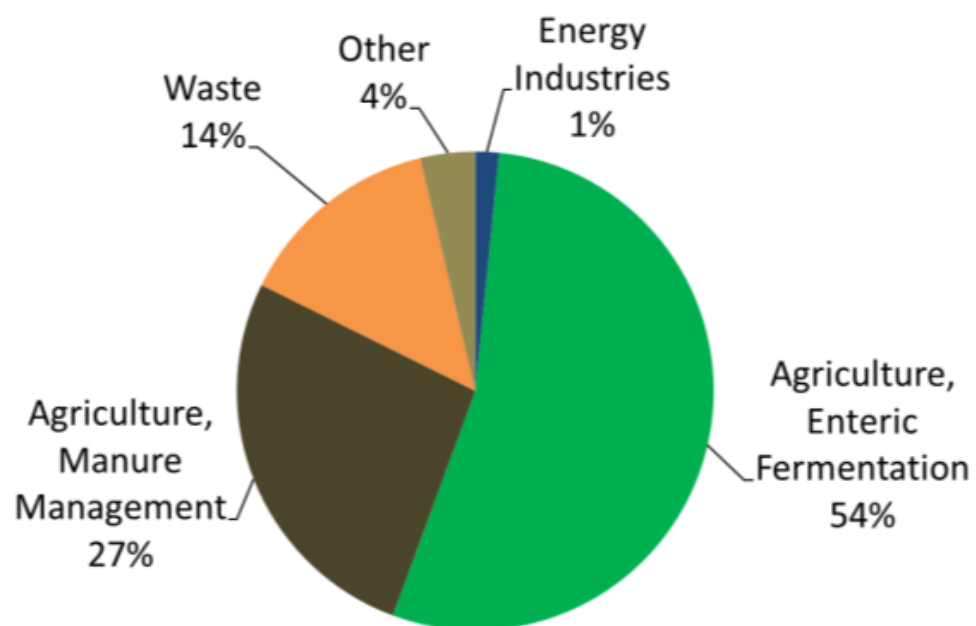
HUSDYRPRODUKTIONENS MILJØUDFORDRINGER

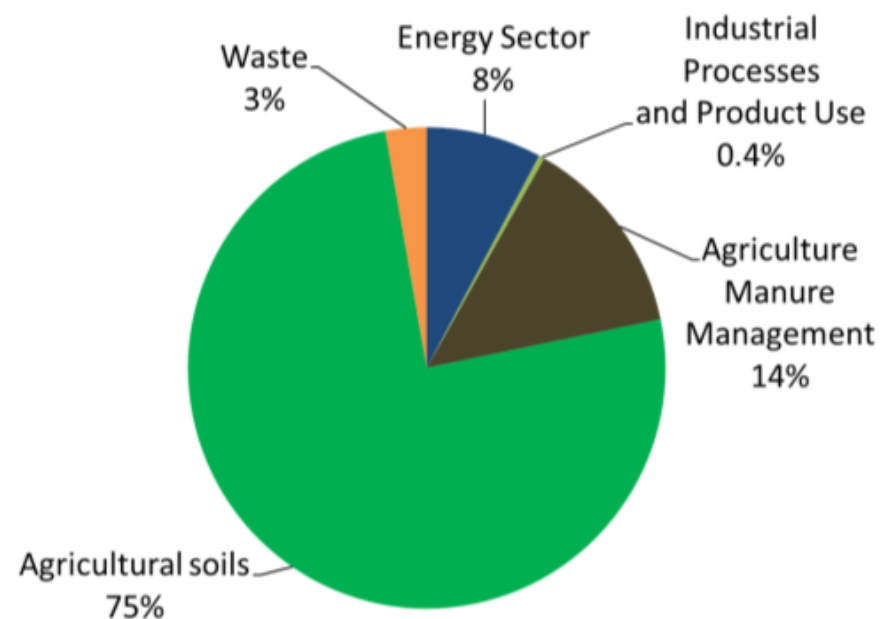
- Ammoniak
  - Generelle krav:
    - BAT (husdyrbrug >750 kg NH₃-N)
    - EU-krav 2020: 24 % reduktion (fra 2005-niveau)
    - Krav til maks. N-deposition i følsomme naturtyper
- Klimagasser
  - Klimalov: 70 % reduktion i 2030
  - Konkretisering af krav
- Lugt
  - Reguleres individuelt ud fra områdets følsomhed (by, landsby, landzone)

LANDBRUGETS BIDRAG TIL DRIVHUSGAS-UDLEDNING

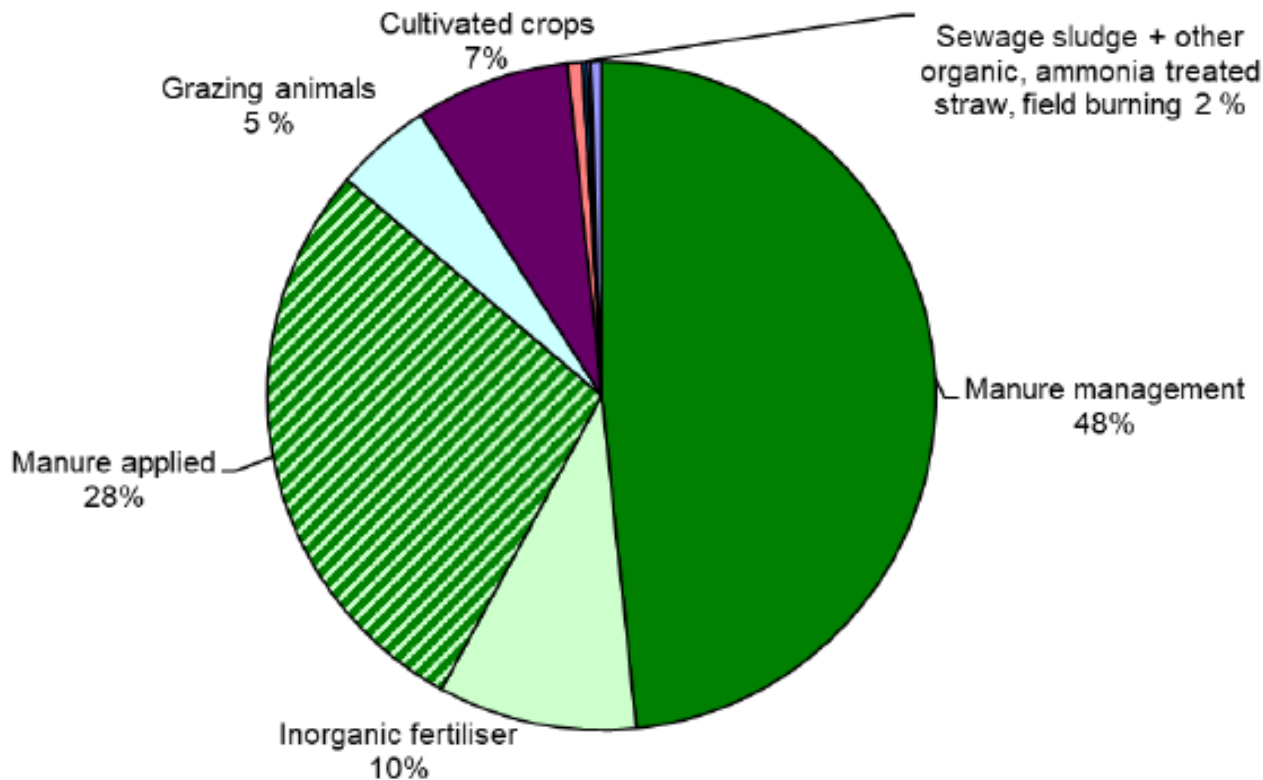
Metan

Lattergas

AMMONIAK NÆSTEN KUN FRA LANDBRUG

Landbrug i alt ca. 73 kt NH₃-N/år (95%)

Husdyrproduktion: 59 kt NH₃-N/år (81%)

Heraf

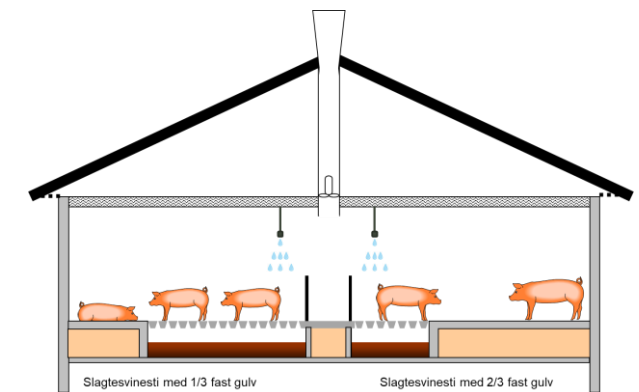
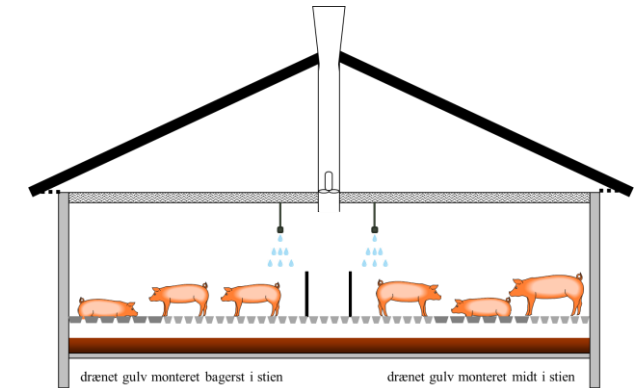
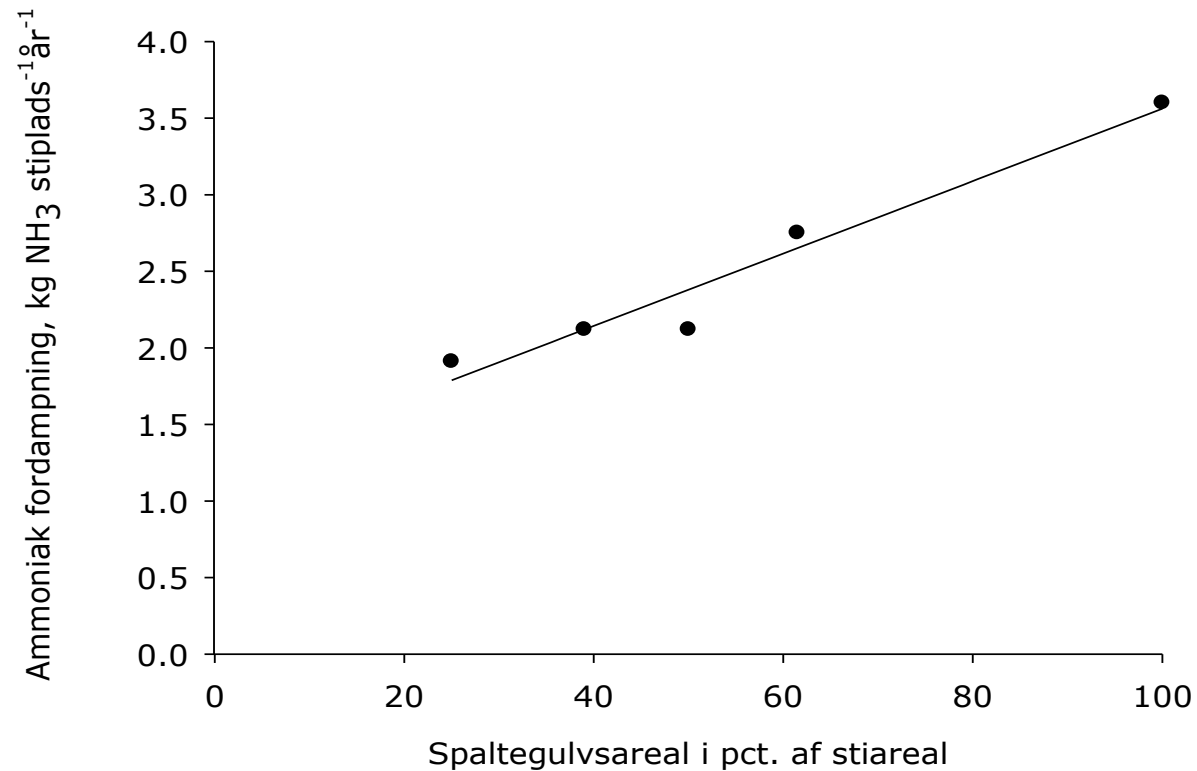
- Svin: 43%
- Kvæg: 31%
- Pelsdyr: 17%

NH3 FRA STALDE OG GØDNINGSLAGRE

Table 5.12 Emission of NH₃ from manure management 1985 to 2018, kt NH₃.

NFR	Animal category	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018
3B 1a	Dairy cattle	8.64	7.90	7.29	7.30	7.62	7.29	7.58	7.40	7.33	7.73
3B 1b	Non-dairy cattle	5.17	4.72	4.19	4.39	2.83	3.39	3.54	3.46	3.41	3.38
3B 2	Sheep	0.04	0.10	0.09	0.12	0.14	0.11	0.09	0.09	0.08	0.08
3B 3	Swine	31.67	28.92	26.20	25.03	24.68	17.55	16.05	16.27	15.92	14.81
3B 4d	Goats	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.02	0.01	0.01	0.01	0.01
3B 4e	Horses	0.76	0.72	0.68	0.73	0.85	0.72	0.65	0.65	0.67	0.71
3B 4gl	Laying hens	0.86	1.17	1.51	1.35	1.76	1.44	1.35	1.31	1.24	1.32
3B 4gll	Broilers	1.24	1.99	2.31	2.68	2.52	1.89	0.97	0.90	0.89	0.92
3B 4glll	Turkeys	0.15	0.12	0.29	0.29	0.33	0.26	0.15	0.13	0.13	0.18
3B 4glV	Other poultry	0.18	0.16	0.22	0.14	0.12	0.04	0.03	0.02	0.02	0.01
3B 4h	Other (Mink)	4.73	5.19	4.02	4.71	6.26	6.90	5.71	5.91	6.22	6.03
3B	Total	53.45	51.00	46.81	46.75	47.11	39.60	36.14	36.16	35.93	35.18

NH₃ FORDAMPNINGEN AFHÆNGER AF GULVPROFIL I SVINESTALDE

GYLLEKØLING I SVINESTALDE

Op til 30 % NH₃-reduktion i svinestalde med rørudslusning

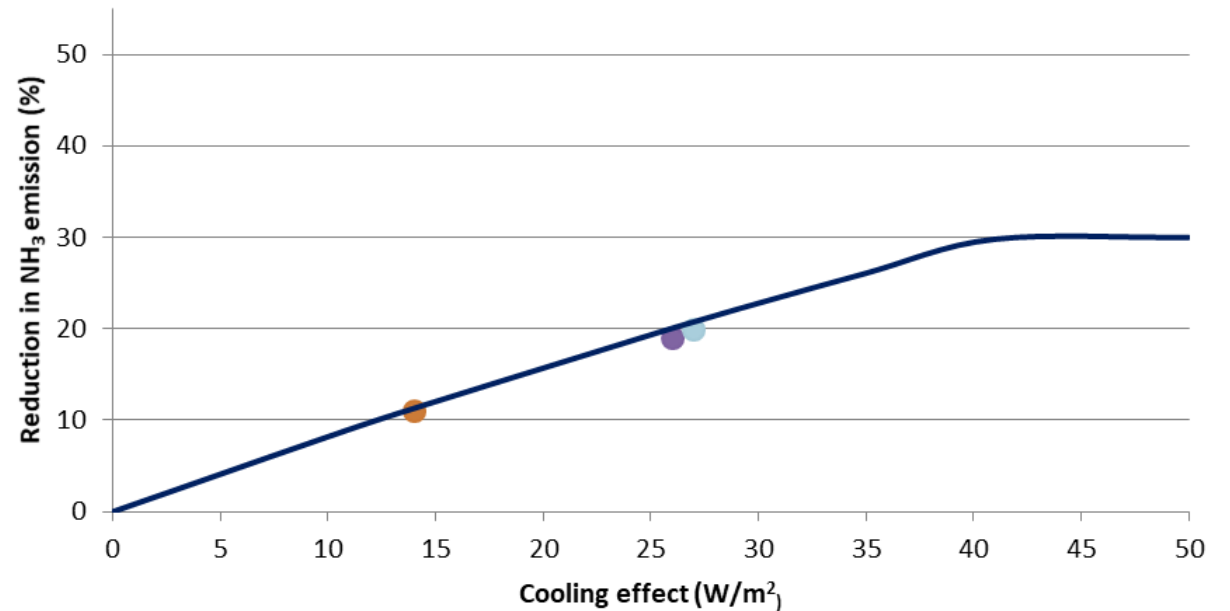
Op til 20 % lugtreduktion i svinestalde

Effekt på metan-produktionen i gylle

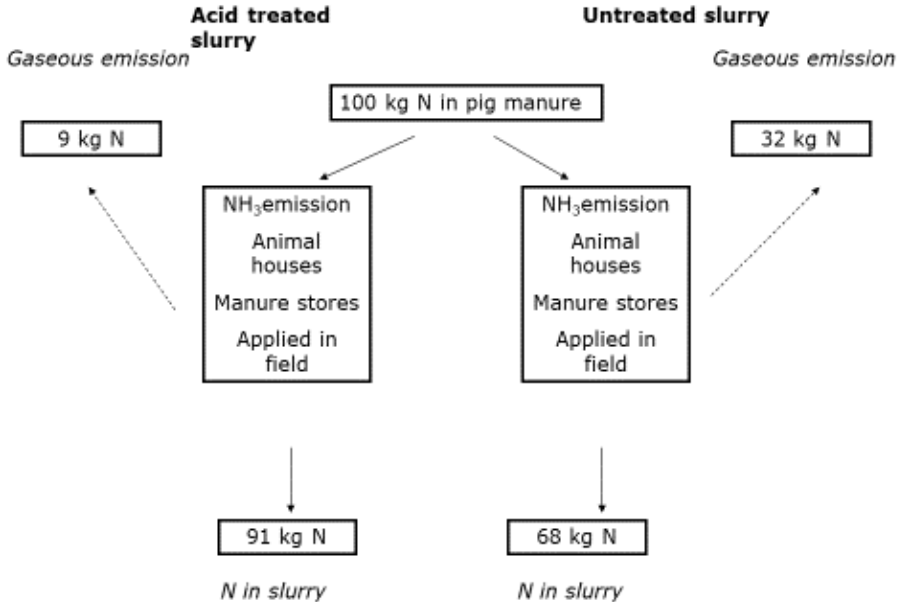
Effekt afhænger af mængden af gylle

Kræver el til drift af varmepumpe

- Andre muligheder?

GYLLEFORSURING

LUFTRENSNING

NH₃: >88 %

Lugt: bio.: >68 %

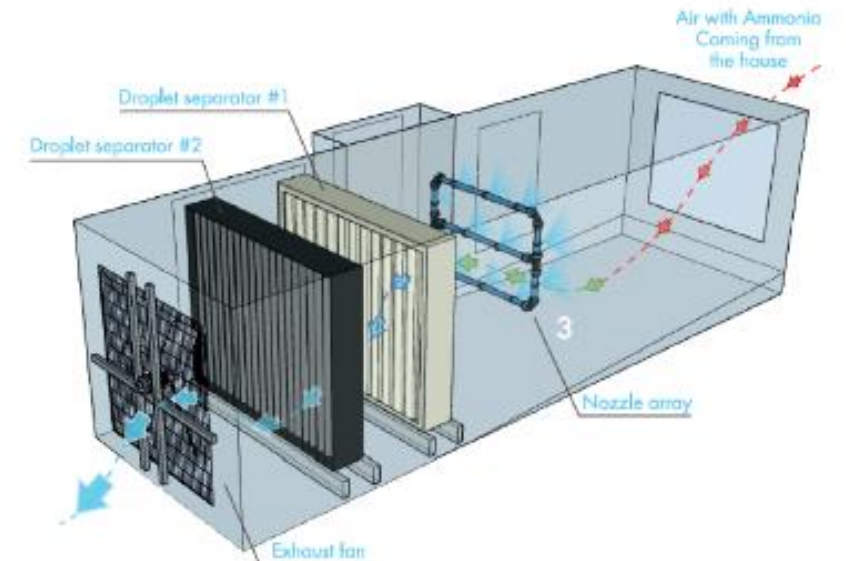
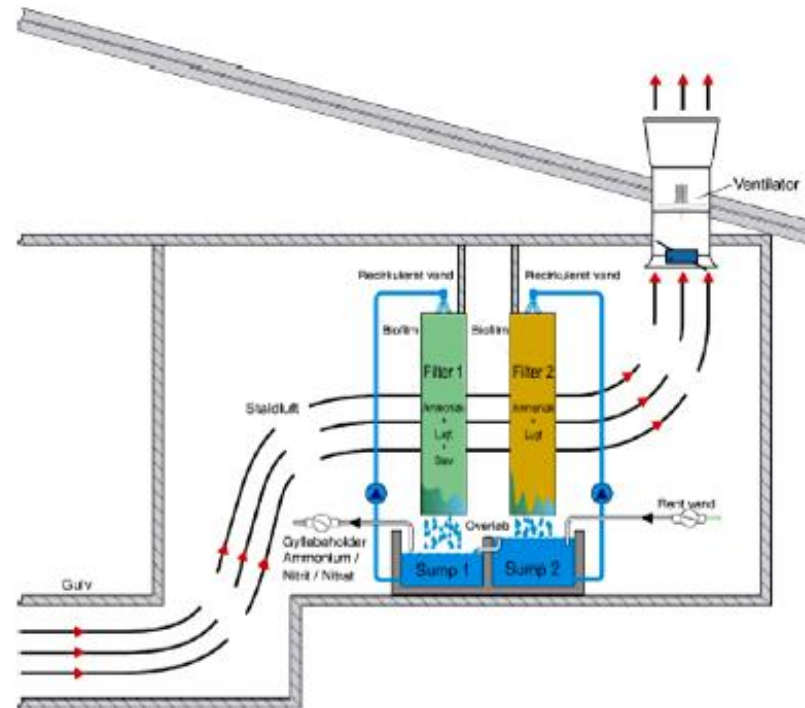
syre: 0 %

base: 83 %

Støv: høj

Metan: 0 %

kræver anden type filter

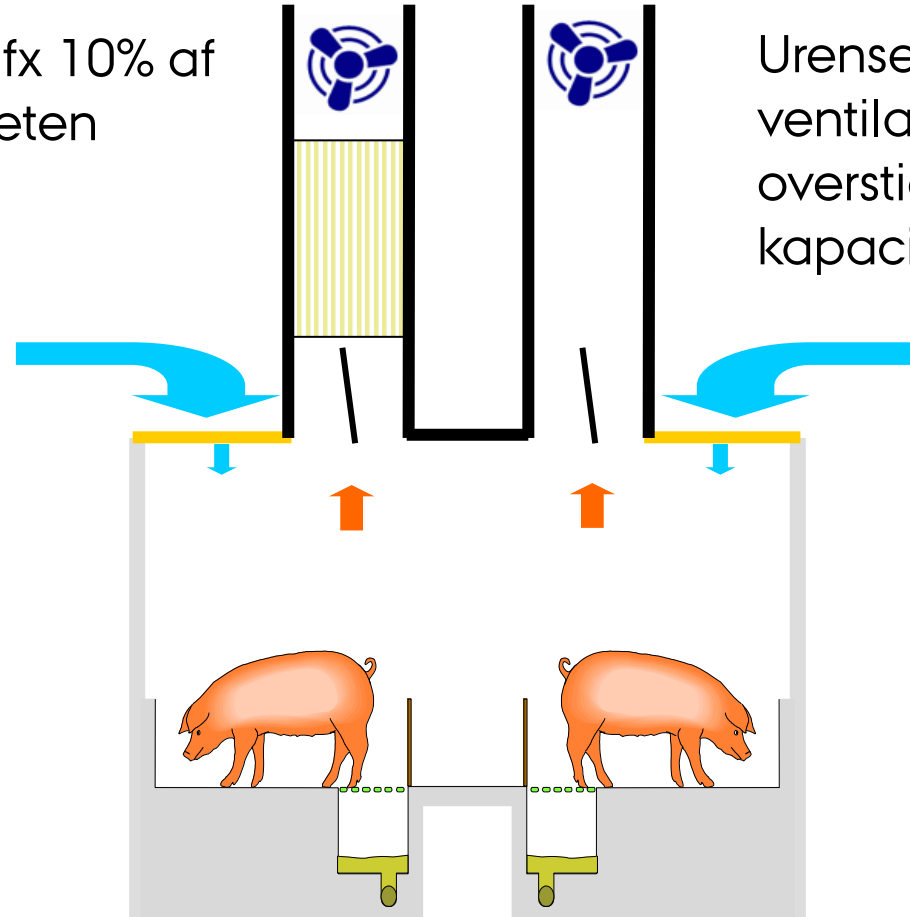

STORE LUFTMÆNGDER – LAV KONCENTRATION

Dyrekategori	Staldtype	Gns. vent., m ³ /h per dyr	Maks. vent., m ³ /h per dyr	Luftmængde per stiplads per år, m ³	NH ₃ -emission per stiplads per år, kg NH ₃ -N	Gns. NH ₃ konc., mg NH ₃ -N/m ³
Slagtesvin	Drænet gulv og spaltegulv	40	100	300.000	1,50	5,0 ←
Slagtesvin	Delvist spaltegulv	42	100	376.000	1,24	3,3
Smågrise	Toklima-stalde	13	40	120.000	0,18	1,5
Søer, løbe- /drægtighedsst alde	Løsdriftsstier	57	100	500.000	2,2	4,0 ←
Søer, farestalde	Delvis spaltegulv	132	400	1.200.000	2,8	2,4

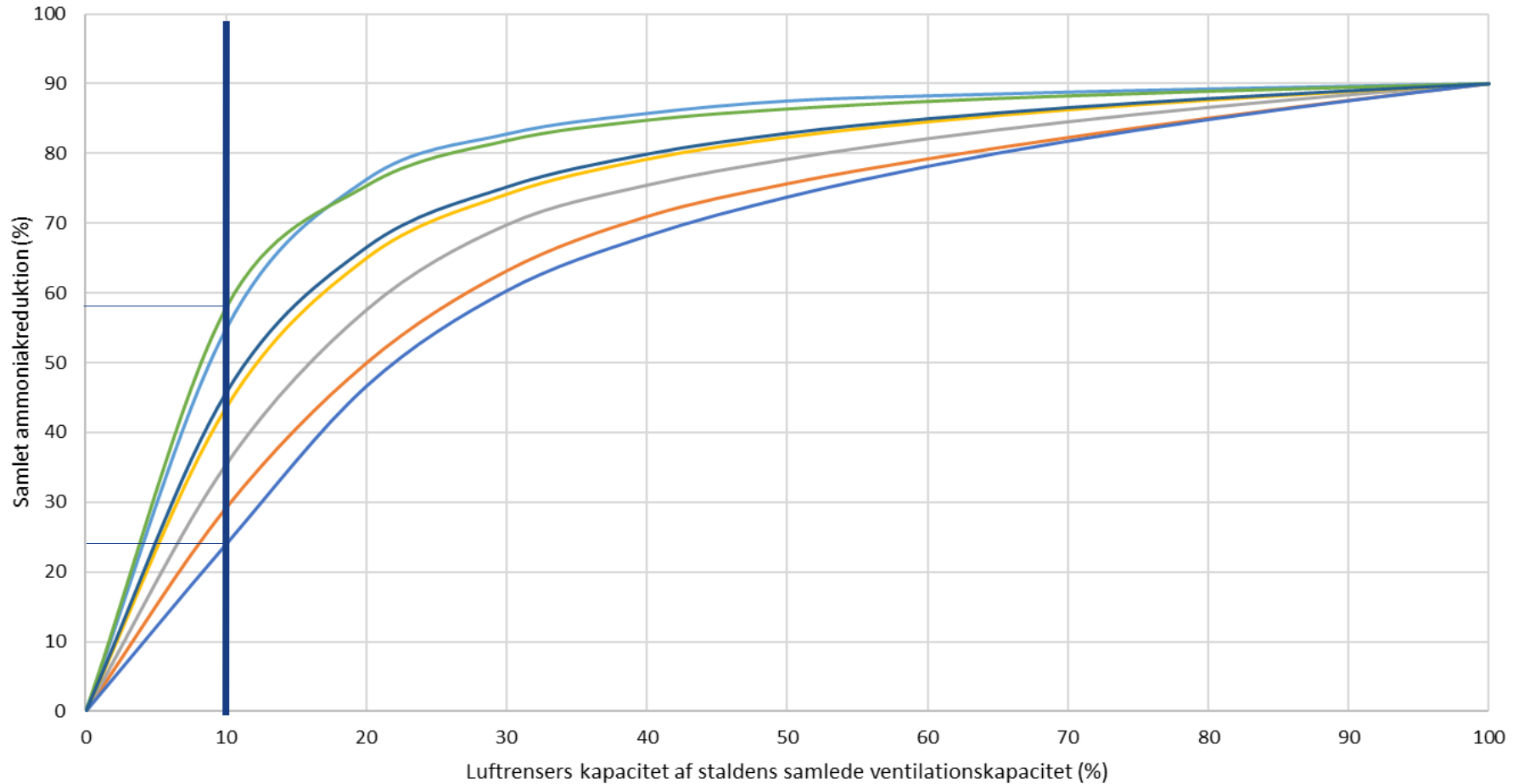
DELLUFTRENSNING

Luftrensning fx 10% af vent.kapaciteten

Urenset bypass når ventilationsbehov overstiger 10% af kapaciteten.

EFFEKT AF DELLUFTRENSNING AFHÆNGER AF DYREGRUPPE OG STALDTYPE

— Slagtesvin, delvist fast gulv 25-49%

— Slagtesvin, drænet gulv og spaltegulv

— Smågrise, drænet gulv og spaltegulv

— Smågrise, 2-klimastier med delvist spaltegulv

— Løbe-/drægtighedsstalde, delvist spaltegulv

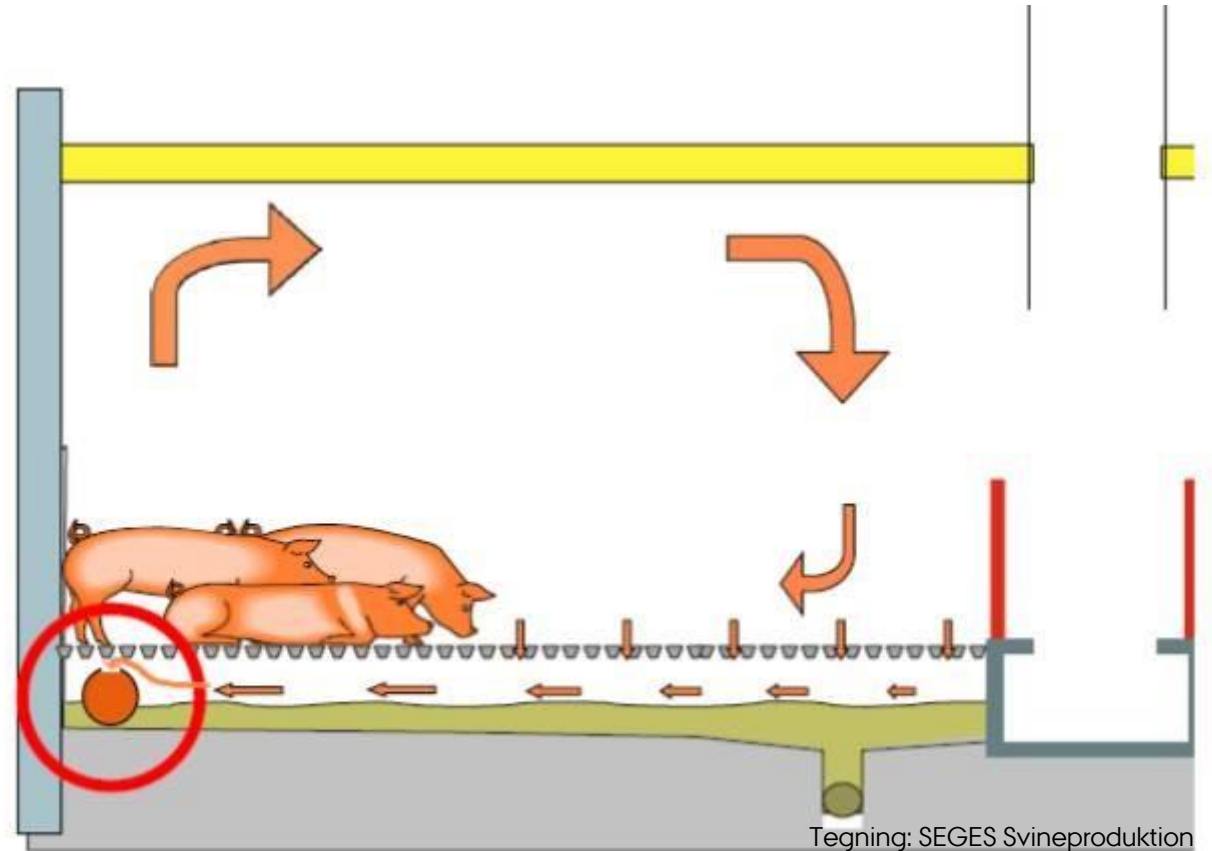
— Farestalde, fuldspaltegulv

— Farestalde, delvist spaltegulv

DELRESNING MED PUNKTUDSUGNING

Punktudsugning v. 10 m³/h per gris:
51 % NH₃-reduktion
36-41 % lugtreduktion

Intellifarm-stald m. 18 m³/h per gris:
67% NH₃-reduktion
53 % lugt-reduktion (med lugtmodul)

AFRUNGING

Ingen simpel "one fix all" løsning

Ammoniak

- Stadig potentiale i foderoptimering
- Mange teknologier til rådighed (men int. marked, "system-træghed")

Lugt

- Mange teknologier til rådighed (men int. marked, "system-træghed")

Metan

- Enterisk bidrag -> kvæg -> foder
- Gødningshåndtering -> gylle generelt -> temperatur – bioforgasning
- Lav vandopløselighed => Meget vanskelig at rense ud af luften
- Filtre baseret på AOP-principper?

AARHUS
UNIVERSITET